

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De generat[i]o[n]ibus Cain ca. xxvijj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

vero et ad mūera el^o nō respectit: qz placuit deo abel, et p ipo placuit oblatio el^o qd quo cognitū fuerit: alia trāslatio aperit. Inflammavit de^o sup abel: et sup munera el^o Ignis em̄ de celo oblationē el^o incēdit: vt legīt. He lie factū in carmelo et in Lexitico sub moysē. Munera vero Cain ex auaricia hoīs nata deo nō placuerūt. Iratusq; ē Cain et cōcidit vult^o el^o p verecundia minorē sibi plātuū vi dens. Incepās g dñs Cain ait. Quare ira tuus es. Nōne si bñ egeris recipies pīmū. scz a me: v'l p recipies theodotio posuit accessibile erit mun^o tuū. Sinaū male: statim peccatū i foribz aderit. I psto c, et in voluntate p quā ingressus es ad op^o S; tñ qz liberis es arbitrij: sub te, id est in pīce tua erit appetit^o eius peccati: et dominaberis ill^o si volueris. Alla trāslatio habet. Quare cōcidit vultus tu^o. Nōne si recto offeras et recte nō dimidas peccasti. Quiesce. Ad te pīversio el^o: tñ do minaberis ill^o. Lin te est vt pīctō pīueraris. Recte obtulerat: qz deo: qz creaturā creatorū sed nō recte diuissērat: qz seipm qz melior erat oblatione obtulerat diabolo. Ul' nō recte diuissit: qz meliora sibi retinuit: spicas vero atritas et corosas secus rīā dño obtulit.

Demore Abel. Caplī. XXVII.

Quidens itaq;

I Cain fratri suo dixit ad eū. Egressum foras in agrū: vel trāseamus. Dic Hieronym^o: qz h supflue in lamaritoribz et nos stroz reperitur. Nō Qui receperat pīta enīz legīt qd dixerit tenuīt liberarentur ad euz. Iz intelligens a feris. Iz corruerat dum est qz dixerat et multis addēdo km verba domini incre numerum, pātis scz. Et tunc cō surrexit aduersus abel et interfecit eū: et dixit dñs ad eū. Ubi est abel frater tu^o. Nō ignorādo sed increpādo impropēras fratricidiz. Qui cū vellet occultare factū, dicit de' Vox sanguinis fratris tuū abel clamat ad me dīterat, innotorū ē qd fecisti: qz effusio sanguinis h indicat: nec eget accusatore qd in entidēti ē. Inde est qz in ecclīa quorundā mos est: etiā si nemo accuseret pī sanguinis effusio suspecti in loco sacro trahūtur in causam: qz sanguis clamat: qd si negauerit: iudicio dei etaminetur: et iuramento. Hūc ergo maledictus eris

sup terrā vagus et pfugus. Merito iste malēdicitur et non adam: qz sciens iste pena pī me pīuaricationis: inde fratricidiū addidit.

Tūmens ergo Cain ne vel bestie denozaret eum si egredereb^o ab hominibz: v'l si maneret cū eis occideret eum pī peccato suo dānans se et desperans ait. Maior ē iniquitas mea

qz vt veniam merear.

Omnis qz inuenerit

me occidet me.

Et tī

mōre h dīcītyl optā

do dīxit. qz vītīna oc

cīdat me.

Dīcīqz ei

deus. Nequaqz ita fiet. Nō cito scz morles

sed oīs qz occiderit Cain. supplēndū ē, libera

bit cum a timore: a labore: et miseria.

Et tūc addīf. impōnaliter septuplū punītē, id ē pī

nītio fier de eo dum vīuet in pena vīzg ad se

pīmū lamech qd zsonat trāslatiō.

Imnis qz occiderit Cain: septē vindictas. vīl

vīl Tradūt qz dam penam eius durasse vīzg

ad septimā eius generationē: qz septem pec

cata zmisit. Non recte diuissit: fratri inuidit;

dolose egit: vocās in agrum occidit: pīaciter

negauit: desperauit: penitentiā damnat^o nō

egit. Ul' omnis qui occiderit Cain septuplū

punītē. i. pl^o qz ipē Cain pī phibitōe boz

midij que nōdū fuerat facia Cain.

Et post deus signū in Cain: tremorez capitio: vt

sic scīre a dño pīnūt^o et excommunicatus: et

dignus misericordia ne inescireb^o.

Tūc egressus a facie dñs habitauit ad plagā orientalē eden

id est deliciarū non in delichjs: sed versus ter

ram deliciarū. Josephus ait: et multā pīgrās

terrā cum vīore sua chalma collocat^o.

Electōez Cain repē

est i loco qui nayda sentat ecclīa excoīcan

nūncupat^o qz ei etiāz do sanguinarios pī

filii nati sūt. Hiero cipue cū candelis ex

nymus tñ dīcit. Nō

tinctis: qz et ille et isti ē terra nayda vt vul

vītā fratrū extinerit

gūs nostrū putat. Iz

habitauit in terra nodi. instabilis et vagus

qz sonat nod, et dī Cain nod.

De generationibz Cain. Ca. XXVIII

Ognouit Cain

et vīorem suam que peperit enoch

et fecit ciuitatē, et dīxit eā Enoch ex

nomine filij sui enoch.

Hic patet qz tā multi

hoīes erant: et si nō dīcatur eorum generatio

Libri Genesis

quos hoc auerit Cain ad urbem faciebat: quod auxilio eorum fecit. Et ait Iosephus: quod rapinis et violencia opes congregans: suos ad larciniam iuitabat: et simplicitatem vite hominum ad iuuentorem et inequalitatem primitur mensurarum et potestum et ad calliditatem et corruptionem produxit. Terminos terre perim posuit: ciuitates munitas sive murauit: et timores quos ledebat ob securitatem suos in urbibus collegit. Porro enoch genuit fratrem: quem manahel qui matutael: quod Lamech: quod septimus ab adam et pessimus: quod per bigamiam introduxit, et sic adulterium contra legem nature et decretum promisit. In prima enim creatione unica unico facta est mulier: et deo per os aedececerat. Erunt duo in carne una. Accipitque duas uxores adam et sellam. Hoc natus adiutori portatilia pastorum tentoria ad mintendam pascua: et greges ordinavit: et characteribus distinctis: separavitque eum generae greges omnes a gregibus hedorum: et eum qualitate ut unicolorum a grege sparsi vellentis: et eum etatem ut anniculos a matutinorum et cõmissuras certis temporibus facientes itinerari. Nam fratri eius tubal: pater canentium in cithara et organo. Non instrumentorum quodcumque loquebatur innueta fuerunt: sed inuenit suit musicas: consonantias: ut labor pastoralis quae in delicias verteret. Et quod audierat adam propter faste de duobus iudiciorum: ne periret ars inuenta scripsit eam in duabus columnis in quibus to tam ut dicit Iosephus: una marmorea: altera latericia: quae altera non dilueretur diluvio: altera non solueretur incendio. Darmoream dicit Iosephus adhuc esse in terra Syria. Hella genuit tubalcaim: quod ferraream artem primus inuenit res bellicas prudenter exercuit: sculpturas operum in metallis in libidines oculorum fabricauit. Quo fabricante tubal de quo dicitur est sonno metallorum delectatus ex ponderibus eorum proportiones et sonoratias eorum quae ex eis nascuntur ex cogitatione: quae inuenientur greci pythagore at tribunt fabulose: sicut et ex operi frumenti exco gitauit operari. sculpere in metallis. Cum enim frumentis incendisset in pascuis: rene metallo rū fluxerunt in riuulos: et sublate lamine figuratas locorum in quibus lacuerat referebant. Soror vero tubalcaim: noema: quae inuenit artem varie texture. Lamech autem Iosephus res divinas sapienter sciens: videt Cain communim pene subiacere: sibi vero deberem penam: per dixit hoc mulieribus suis sic: quoties occidit vel

rum in vulnus meum: et adolescentem in linore meum: septuplum dabatur ultio: Cain de lamech vero septuages septies. Lamech vero vir sagittarius diu viviendo caliginem oculos rum incurrit: et habens adolescentem ducem dum exerceret venationem per delectationem in et ruris pellus: quia non erat vius carnius ante diluvium casu interfecit Cain: inter fructuata: estimans feram: quem quod ad indicium iuuentis dirigens sagittam interfecit. Et cum experiret quod hoec scilicet Cain interfecisset tratus illuc arcu ad mortem verberauit eum. Occiderat ergo Cain in in vulnera adolescentem in linore vulneris. Vnde utrūque occiderat in vulnus et linore suum. Lin damnationem iuxta. Et ideo cum peccatum Cain puniendum esset septuplum ut dicimus suum puniendum est septuages septies. Iuxta aie et septem egressus de lamech in diluvio perierunt. Vnde hoc numero majoritatem penitentia notat. Hebreus ait. Multeres sue sepe male tractabant eum. Unde ipse tratus dicebat eis se pati hebreus per duplice homicidio quod egerat: in terretas eas subdendo penam. quod dicitur. Cur me vultis interficere. Grauius punies quod me interficeret quis qui Cain.

De Seth et eius generatione. La. XXXIX

Dignouit quoque

adam adhuc proximum suum que pergit filium et vocauit eum Seth. Dixit stratus post mortem abel vobis ad am non ultra proximum suum se cognitum: sed deo iubete per angelum fregit votum ut dei filius de eo non secretus. Tunc Iosephus dicit: quod abel existito. Legit ad am. habuit et Cain effugato: usque filios et totidem filii adam per creationem filii as pro Cain et abel. omnes cogitabant et ve hemiter cum generationis amor angebat. hanc cogitationem propagationis poruit vocare stratus preceptum domini quod iussit. Crescere et multiplacantini. Sed Seth nam est filius quem vocauit enos: quod sonat hoc vel vir quasi rationalis et fortis: quod primus cepit inuocare nomen domini. Forte inuenit proba deprecatoria ad inuocandum deum. Sed plerique hebreorum arbitrantur quod imagines ad honorem dei excogitauerat et errant. Ut forte ad excitandam pigriciam memorie dei effigia sunt dummodo fit.

Epilogus interserit. Ca. XXX

b 2

